

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo
celo leto lir 40.
Na naročila brez do
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORJANA STRAŽA

Št. 62

V Gorici, v petek 17. avgusta 1928.

Leto XI.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglaš
se računajo po dogo
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra
že«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici. Ri
va Piazzetta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
St. poš. tek. rač. 11/1147.
Telef. int. št. 388.

„Naša moč“.

Iščite najprej božjega kra
ljestva in njegove pravice,
vse drugo vam bo navrženo.

Čudna beseda! Kako govoriti o
moči, ko se čutimo v vsakem po
gledu ponižane, revne, stiskane in
vezane. Kje je bogastvo, kje je na
še krepko kmetijstvo in močna in
dustrija, kje naša oborožena sila, da
bi smeli pisati o naši moči. Vsega
tega nimamo! Saj je postala revščina
naša zvesta in neločljiva sprem
ljevalka. In naša zemlja? Uboga je
postala, da so jo začeli zapuščati v
trumah njeni najboljši in najbolj
zdravi fantje in možje. Če kdaj, bi
smel zapeti danes Oto Zupančič ža
lostno pesem in stisniti v njo vso
bolest slovenske žene, ko blagoslav
lja moža, sina, brata, ženina ob slo
vesu v daljni svet. Židom smo po
stali podobni v zadnjih letih. Vse
povsod že srečaš sina ali pa hčer
primorske slovenske matere.

Pravi proletarski narod smo. Bo
jimo se, da nam letos celo zmanjka
najpotrebnejši vsakdanji kruh, ko
gledamo svoja izžgana polja. Naj
hujše stradanje nam preti, če se ne
zganejo pravočasno poklicani in
odgovorni krogi. Svojo bedo, svoj
žalostni položaj, svojo vsestransko
stisko dobro poznamo in si nočemo
zakrivati oči pred bridko resnico.
In vendar ne obupujemo nad
svojo bodočnostjo.

Gospod usmili se nas! Ma
rija pomočnica kristjanov,
prosi za nas.

To ni klic obupancev v bedi in
v stiski. Ta naš vzdih je izraz naše
duhovne, notranje moči, je dokaz
naše trdne, neomahljive vere v Bo
ga, ki nas ni v zgodovini nikoli va
ral in zapustil. Naši pradedje so
nas naučili zaupati v božjo pomoč,
posvetiti vse svoje delo Njemu, ki
je zaščitnik pravice.

Zato gre vse delo našega katoliš
kega tiska za tem, da vedno bolj
izpopolnjujemo svojo notranjo du
hovno silo, ki temelji v Bogu. Zato
naš boj vsem slabim strastem, ka
terim je še vdano naše ljudstvo, da
bomo toliko bolj vredni Njegove
pomoči in milosti. Delo našega tis
ka in delo naših organizacij je ob
rodilo bogate sadove. Danes je v
naši deželi že lepa in zdrava četica
božjih in narodnih delavcev, ki ra
zumejo smer in cilj vsega našega
gibanja. Ta močna in nevstrašena
četica živi od spoznane resnice:
»Iščite najprej božjega kraljestva
in njegove pravice, vse drugo vam
bo navrženo.« To spoznanje naj
postane prava duhovna last naše
celote. Ljudstvo, ki je vsestransko
vzgojeno in prežeto te osrednje in
vodilne ideje, je neumrljivo.

Kaj se godi po svetu?

Smrt voditelja hrvatskega naroda
Štefana Radića je napravila na vso
Jugoslavijo, da, na vso Evropo ve
likanski vtis. Vse časopisje se ga
spominja in posvečuje njegovemu
dejanju in nehanju dolge članke.
Vsi so edini v tem, da ima pokojni
Radić velike zasluge za hrvatsko
ljudstvo, posebno pa za hrvatskega
kmeta, katerega je iztrgal iz gospo
darske in politične brezbrzičnosti,
ga organiziral in mu dajal smernice
za življenje. S Štefanom Radićem
je legla v grob široka slovanska du
ša velikega obzorja, a nekoliko
neurejenega mišljenja. Teško bo
izpolniti vrzel, ki je nastala v vr
stah hrvatskih zastopnikov.

Skupščina slavi Radića.

Narodna skupščina se je sestala
dan po smrti Radićevi smrti. Podpred
sednik Kujundžić je imel sledeči
govor, ki so ga vsi poslanci stoje
poslušali.

»Neusmiljena smrt je iztrgala iz
političnega življenja enega od na
ših najznamenitejših politikov, u
glednega člana tega doma. Posla
nec, tovarši, vodja Hrv. Seljačked
ke stranke Stjepan Radić je snoči
ob 8.55 preminul. Smrt St. Radića je
težek udarec našemu parlamentu.
On po pravici spada v vrsto naših
narodnih velikánov, ki nam jih smrt
v poslednjem času jemlje. Odšel je
človek, ki se je celo življenje uda
no in apostolsko bavil z velikimi
narodnimi vprašanji. Pokojni Stje
pan Radić je bil zelo delaven član
narodnega predstavništva. Zadi
ljal nas je s spoznavanjem nardo
nih potreb in očaral nas je s svojo
ljubeznijo do kmeta in malega člo
veka, za katerih vprašanja je imel
največje razumevanje. Ves naš na
rod deli čuvstva svojih narodnih

poslancev in trpi v boli, ki ga je
doletela. Prosim narodno skupšči
no, da manifestira preveliko bolest
in vzklíkne: Naj bi bila našemu
tovarišu, pokojnemu Stjepanu Ra
diću lahka zemlja, ki jo je tako žar
ko ljubil. Naj mu bo večer spomin!
Slava mu!«

Podpredsednik Kujundžić je na
to v znak žalosti zaključil sejo.

Še pred sejo skupščine pa se je
vršila seja ministrskega sveta, ki je
odredil, naj se na vseh državnih
poslopih izobesijo črne zastave.
Vlada je poslala v Zagreb sožalno
brzojavko.

Pogreb Štefana Radića.

Pokojnikovo truplo so takoj dru
gi dan po smrti prenesli iz njegove
hiše v »Seljački dom«, kjer je se
dež Hrvatske kmetске stranke. V
»Seljačkem domu« so truplo polo
žili na mrtvaški oder in dovolili
dostop občinstvu. Stotisočglava
množica je obiskala zemeljske
ostanke svojega pokojnega vodite
lja. Častno stražo so tvorili kmetje
in člani hrvatskih organizacij. Po
slanih je bilo na tisoče vencev, med
katerimi je bilo opaziti kraljevega,
ki je imel napis: »Stjepanu Radiću
— Aleksander«. Sožalnih brzojavk
je bilo na tisoče.

Pogreb se je vršil v nedeljo 12.
avgusta. Očividci pravijo, da naj
brž še noben kronani vladar ni
imel takega pogreba. Nad 400.000
ljudi je prihitelo iz vseh krajev Hr
vatske, Slavonije, Dalmacije, Bo
sne, Hercegovine, Črne gore itd.,
da spremi svojega voditelja in uč
itelja na zadnji poti. Organizacije,
godbe, pevci, kmetje, narodne no
še, vse to je kar mrgolelo po ulicah,
koder se je vil mrtvaški spreved,
ki ga je vodil zagrebški nadškof

dr. Bauer. Skratka, pri pogrebu je
bil navzoč ves hrvatski narod po
svojih zastopnikih.

Vlada in vladni poslanci niso bi
li navzoči, ker je vodstvo stranke
izjavilo, da ne more jamčiti za nji
hovo življenje.

Na začasnem grobu so govorili
dr. Vl. Maček, Svetozar Pribičević,
dr. A. Trumbić in zagrebški župan
Heinzel. Dr. Trumbić je dejal med
drugim: »Umrli si za svobodo hr
vatskega ljudstva in radi tega si
nesmrten za nas. Hrvatska, katere
svoboda je ogrožena z vseh strani,
bo znala izvojevati svojo zmago.
Toda med Srbi in Hrvati ne sme
biti borbe, ker so člani enega sa
mega naroda.« Zagrebška občina
namerava zgraditi Štefanu Radiću,
Pavlu Radiću in Basaričku veličas
no grobnico. Ko bo končana, bodo
prenesli vanjo trupla iz začasnih
grobov.

Radićev naslednik.

Takoj po Radićevi smrti je bilo
treba misliti na nasledstvo v stran
ki. Pribičević ni mogel postati na
slednik, ker mu Hrvati ne zaupajo.
Zelo pogosto se je slišalo ime drja
Trumbića. Bilo je zelo verjetno, da
ga bo stranka izvolila za svojega
predsednika. To pa se ni zgodilo.
Vodstvo stranke je sklenilo, da bo
di Radić tudi po smrti še predse
dnik stranke. Predsedniške posle pa
naj opravlja dotedanji podpredse
dnik dr. Vladimir Maček.

Kaj sedaj?

Sedaj je važno, kakšno pot bo
stranka ubrala glede ureditve dr
žave. V tem pogledu je zanimiva
izjava, ki jo je dal Svetozar Pribi
čević poročevalcu dunajske »Neue
Freie Presse«. Pribičević je rekel:
»Pred vsem bi rad ugotovil, da se
vse naše stremljenje giblje v
okvirju jugoslovanske države. Ra
dić je bil prijatelj in branitelj ju
goslovanske misli. Tudi mi nočemo
razbiti jugoslovanske države, mi
hočemo marveč samo preoblikova
ti njen notranji ustroj. To pa ho
čemo storiti temeljito na podlagi
popolne ravnopravnosti in enako
sti in na podlagi široke federalistič
ne (zvezne) ustave. Ako se pri tem
govori o osebnih zvezi med Hrvati
in Srbi (to bi se reklo, da bi Hrvat
sko in srbsko državo vezala samo
oseba kralja, ur.), se mi zdi, da se
s tem sega predaleč. Naš cilj je fe
deralizem.« Podobno je izjavil iste
mu poročevalcu dr. Vl. Maček.

Ti izjavi kažeta, da enotnost ju
goslovanske države ni v nevarno
sti. Nekaj popušćanja na obeh
straneh in stvar se bo povoljno
rešila.

Nettunske konvencije sprejete.

Narodna skupščina se je po žalni
seji zopet začela z rednim delom.
Najprvo je dovolila preiskovalne
mu sodniku v zadevi junijskega
zločina, da sme postopati proti za
prtemu poslancu Poniši Račiću.
Preiskovalni sodnik pa je zahteval
tudi izročitev dveh drugih poslan
cev, namreč Popovića in Luna Jo
vanovića, češ, da sta sokriva. Skup
ščina je tudi to zahtevo sprejela.

Nato pa se je skupščina pričela
baviti z zadevo, ki je že toliko ča
sa kalila dobro razpoloženje v Ju
goslaviji, namreč z nettunskimi
konvencijami. Ta znamenita raz
prava se je vršila v ponedeljek 13.

avgusta. Otvoril jo je Ilija Šumen
ković, namestnik zunanjega mini
stra, ki je razložil postanek in vse
bino konvencij. Za Šumenkovićem
je govoril voditelj srbskih zemljor
radnikov Jovanović, ki je ostro kri
tiziral konvencijo. Po Jovanovićev
vem govoru so zemljoradniki za
pustili skupščino, ker se niso hoteli
udeležiti glasovanja. Nato se je
vršilo glasovanje. Konvencije so
bile sprejete s 158 glasovi. Hrvat
ska ministra Angjelinović in Barić
se glasovanja nista udeležila.

S sprejetjem nettunskih konven
cij je bilo dovršeno delo, ki ga je
skupščina morala dovršiti v polet
nem zasedanju. Zato se je skupšči
na odgodila do jeseni.

Sklep.

Političen položaj v Jugoslaviji je
sedaj torej takle: Hrvati so izgu
bili svojega voditelja. Njegovi na
sledniki ugibljejo, kaj in kako bi.
V Belgradu pa je delavna vlada, ki
zelo smotro rešuje državne posle.
Dve činjenici si torej stojita na
sproti. Ali se bosta približali druga
drugi ali ne, od tega je odvisna
usoda države. Znakov zbližanja se
daj sicer še ni, vendar je več kot
gotovo, da bo do tega prišlo.

Okno v svet.

Kellogg in sovjetska Rusija.

Zunanji minister Združenih dr
žav Kellogg je izjavil, da je proti
temu, da bi sovjetska Rusija pod
pisala njegovo pogodbo proti voj
ni. Združene države namreč ne
marajo priznati sovjetske vlade.
Ako bi Rusija skupaj z Ameriko
podpisala kako mednarodno po
godbo, bi to že značilo nekako pri
znanje. Zdi se, da Kelloggovo pri
zadevanje za svetovni mir vendar
ni čisto odkritosrčno, da se mar
več skrivajo zadaj kaki drugi na
meni, ker bi sicer ne odklanjal tako
velike in močne države, kot je Ru
sija.

Med Anglijo in Kitajsko.

Angleška vlada in južnokitajska
vlada v Nankingu sta se v mnogih
važnih spornih točkah sporazume
li. Verjetno je, da se bodo obnovili
diplomatični stiki med obema dr
žavam.

Nemčija gradi vojno brodogradnjo.

Nemška vlada je sklenila, da bo
dala zgraditi oklopno križarko, ki
bo imela 10.000 ton. Mirovna po
godba namreč dovoljuje Nemčiji
nekaj takih križark.

Ustavna slavnost v Nemčiji.

11. avgusta so Nemci slovesno
praznovali deveto obletnico wei
marske ustave. Sedanja vlada je
mislila predlagati, naj se 11. avgust
proglasi za državni praznik. Tega
sicer ni dosegla, toda kljub temu
je bilo praznovanje zelo navduše
no in iskreno.

Macdonald misli prevzeti vlado.

Ramsay Macdonald, načelnik an
gleške delavske stranke in bivši
ministrski predsednik je v nekem
predavanju, ki ga je imel v mestu
Toronto (Kanada) izjavil, da ni iz
ključeno, da bo delavska stranka
kmalu zopet prevzela vlado. Mac
donald je tudi dejal, da je radi ev
ropskega miru neizogibno potreb
no priznati sovjetsko Rusijo, s ka
tero je Anglija kot znano pretrga
la vse stike.

Francosko-angleška zveza.

Mnogo znamenj kaže, da so se med Francijo in Anglijo zopet začeli bolj prijateljski in tesnejši odnosi. Zadnjič smo poročali, da sta obe državi sklenili sporazum o pomorskem oboroževanju. Sedaj se je pa razvedelo, da bo pri velikih francoskih vojaških vajah v jeseni sodeloval en angleški polk.

Chamberlain na dopustu.

Angleški zunanji minister Chamberlain je odšel na dolg dopust. Je menda precej bolehen. Nadomestoval ga bo lord Cushendum.

Hoover govori.

Republikanski kandidat za predsednika Združenih držav Hoover je v soboto imel v stadionu univerze v Palo Alto (Kalifornija) velik govor o svojem programu. Izjavil je, da se bodo Združene države kljub Kelloggovi pogodbi še nadalje oboroževale na morju. Močno brodogojstvo da je najboljšje jamstvo za mir. Hoover je za prohibicijo,

to se pravi, prepoved točenja alkoholnih pijač naj ostane v veljavi. Nemcem je obljubil, da bo odpravil zanje omejitve priseljevanja. Hooverja je po radio poslušalo kakih 30 milijonov ljudi.

Poljski prostovoljci v Vilni.

Poljski prostovoljci iz svetovne vojne so priredili v Vilni velik kongres, na katerega je prišel tudi maršal Pilsudski, ki je poudaril veliko važnost Vilne. Legionarji so si izbrali Vilno zato, ker jo je litavska vlada proglasila za litavsko glavno mesto.

Proti macedonski organizaciji.

Angleška in francoska vlada sta sporazumno zahtevali od bolgarske vlade, naj razpusti macedonsko revolucionarno organizacijo in naj prepreči delovanje njenih članov. Bolgarska vlada še ni odgovorila. Vsekakor pa vzbujata ta korak v bolgarski javnosti precejšnje razburjenje, ker se zdi, da zahteva krši bolgarsko neodvisnost.

DNEVNE VESTI.

Znamenit slovenski zgodovinar umrl.

V četrtek 9. avgusta je v Kranju umrl župnik in bivši dekan Anton Koblar, eden najpridnejših raziskovalcev slovenske zgodovine. Koblar se je rodil 12. junija 1854. v Železnikih. Po dovršenih bogoslovnih naukih je služboval v raznih krajih ljubljanske škofije. Bil je tudi državni poslanec na Dunaju. V raznih strokovnih zgodovinskih listih je napisal nešteto razprav. Pokojni Koblar je bil velik ljubitelj slovanske misli in kremenit značaj.

Smrt bivšega župana.

S Šentviške gore nam poročajo: Zadnji četrtek dne 9. avg. je po kratki bolezi nepričakovano preminul g. Ivan Prvanja, posestnik in zadnji župan naše občine. Z njegovo smrtjo so naše Gore izgubile eno najbolj znanih oseb. Ljubezen in splošna priljubljenost pri občinarjih ste ga že pred vojno dvignili na častno mesto občinskega zastopnika, v najtežjih poveljnih letih pa na mesto župana. Občino je vodil v veliko zadovoljnost vseh. Po vpeljavi novega občinskega reda je bil imenovan za občinskega načelnika. Kako skrben je bil za svojo občino, je pokazala zlasti zadnja velika nesreča, ko je predlanskim v Tribuši in drugod voda opustošila pol občine. Zastavil je

ves svoj vpliv, da je po možnosti pomagal težko prizadetemu prebivalstvu. Kako je bil radi svojega tihega in požrtvovalnega delovanja spoštovan, je pokazal njegov svečani pogreb ki se je vršil v soboto. Ohranili ga bomo v častnem spomenu. Naj v miru počiva! Njegovi cenj. družini pa naj bo v tej težki uri v tolažbo zavest, da so čustvujejo z njo vsi, ki so dragega pokojnika poznali.

Cerkveno odlikovanje.

Povodom 25-letnice službovanja na Colu je bil colski župnik, č. g. Ivan Janc od prevzvišenega imenovan za knezonadškofijskega duhovnega svetnika. Častitamo sobratje, znanci, prijatelji in farani!

Slomškova slika.

»Prosvetna zveza« v Mariboru je založila Slomškovo sliko v barvah. Slika je prav lepa in stane samo 25 Din. Del dohodkov iz izkupička je namenjen za fond, iz katerega se krijejo stroški, ki so združeni s proglasitvijo našega velikega učitelja blaženim, del dohodkov gre pa za namenjene krščanske prosvete.

Romanje na Barbano.

Na Barbano pojdemo v nedeljo 2. septembra. Zbirališče pri cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Odhod ob 5½. Plačilo za vožnjo — 20 lir — naj se pošlje do 24. avgusta. Vodstvo Apost. molitve v Gorici.

ali kaj sličnega pod imenom 'Elrige'.

Vsa služinčad je bila sklicana k zaslišanju, toda nobeden ni o tem imenu nič slišal. Končno se je domislil hlevar, da ima neki gostilničar tega imena, par milj od tu proti vzhodnemu Rustonu, svoje posestvo.

»Ali je ločeno?«

»Čisto ločeno, gospod.«

»Torej tam najbrže nimajo še nobenega poročila o tukajšnji nesreči?«

»Mogoče.«

Holmes je pomislil nekaj sekund, nato je zaigral okoli njegovih ust zadovoljiv nasmeh.

»Osedlaj konja, fant,« je rekel hlapcu. »Ponesel boš v Elrige pismo.«

Vzel je iz žepa različne liste s plešočimi možički, jih razprostrl pred sabo na pisalni mizi in precej dolgo pisal. Končno je izročil mladcu pisanje z naročilom, naj ga naslovljencu lastnoročno vroči, naj pa ne da nobenega določnega odgovora na morebitna vprašanja.

Opazil sem, da naslov na ovitku ni bil napisan s Holmesovo navadno, krepko pisavo, temveč s stegnjanimi, nevezanimi in neenako-

Nova župnija.

V Sp. Šiški pri Ljubljani, ki je mnogim Goričanom iz vojnih let dobro v spominu, je bila ustanovljena nova župnija, ki je začela poslovati 12. julija t. l. Oskrbuje jo župnik z dvema kaplanoma.

Gasparri bo odstopil?

Listi javljajo, da namerava paapežev državni tajnik kardinal Gasparri v kratkem odstopiti. Nekateri hočejo celo vedeti za njegovega naslednika. Imenujejo se razna imena.

Uradom, zavodom, podjetjem!

Od raznih strani dobivamo pogosto razna obvestila in naznanila s prošnjo, da jih objavimo v našem listu. Po možnosti in zlasti če je vsebina za našo javnost važna, radi vstrežemo. Zelo pogosto pa dobimo ta obvestila za naš list prepozno. O razgrnitvi raznih davčnih seznamov smo bili obveščeni par dni pred koncem termina, o poučnih zletih po dnevih vršitve itd. Zato prosimo ponovno vse urade, zavode, podjetja in organizacije, da nam svoje morebitne želje javijo pravočasno. »Gor. Straža« izhaja v sredah in petkih, najpozneje v torek in četrtek popoldne moramo imeti dotična naznanila v rokah, če ne zastanejo.

Nemški listi o drju Korošču.

Monakovski tednik za politiko in kulturo »Allgemeine Rundschau« prinaša pod naslovom »Rešitelj Jugoslavije« sledeče poročilo iz Jugoslavije: »Ako v kakem političnem občestvu nikakor ne gre več naprej in je voz v nevarnosti, da se bo zvrnil, potem pokličejo katoliškega duhovnika. Njegovi pridigi sicer najbrž ne verjamejo, gradijo pa na njegovo vestnost. Njegovi nesebičnosti prisojajo, da se bo žrtvoval tudi nevhvaležnim nalogam, in njegovi premoči nad svetom, ki izvira iz pogleda v onostranost, da jih bo zmagal. To se je po svetovni vojni večkrat zgodilo. Pojavile so se glave kot Brauns, Seipel, Jurgurtis. Sedaj se je zgodilo v Jugoslaviji. Debele tri tedne je trajala vladna kriza. Vukičevićeva vlada je odstopila, ko so padli strelji v skupščini. Nova vlada se ni mogla postaviti. Končno jo je sestavil katoliški duhovnik Korošec. Anton Korošec je Slovenec. Že v zadnjih letih stare Avstrije je bil priznan voditelj tega najsevernejšega in kulturno najvišje stoječega dela južnih Slovanov.« List nadaljuje z opisovanjem političnega položaja ki pa je našim bralcem že znan.

Radio Ljubljana.

V Domžalah pri Ljubljani so otvorili veliko radio-brzojavno odhajno postajo, ki jo je dobavila Nemčija na račun vojne odškodnine. Uprava postaje je v rokah slovenske »Prosvetne zveze«.

Čehoslovaške knjižnice.

Vse čehoslovaške občine so z zakonom primorane imeti svojo ljudsko knjižnico. Danes ima že 11.600 občin svojo knjižnico. V teh knjižnicah je nad 5 milijonov knjig. Ljudstvo se knjižnic v obilni meri poslužuje. Čehi pač vedo, da je v izobrazbi moč.

70-letnica**avstrijskega predsednika.**

Predsednik avstrijske republike dr. Mihael Hainisch je v sredo 15. avgusta obhajal 70-letnico svojega rojstva.

Stresemannov jubilej.

Dr. Gustav Stresemann je že pet let nemški zunanji minister.

Avtomobili in davki v Združenih državah.

V Združenih državah je število lastnikov avtomobilov za osem milijonov večje kot število onih, ki plačujejo osebno-dohodninski davek.

Radićevo mesto.

Občinski svet v Cavtatu pri Dubrovniku je sklenil, da se bo mesto Cavtat imenovalo »Radićevo« po pokojnem hrvatskem voditelju Štefanu Radiću.

Podtajnik Balbo postal general.

Državni podtajnik za letalstvo poslanec Balbo je bil dosedaj rezervni častnik. Te dni pa je bil imenovan za aktivnega častnika s činom generala v letalskem štabu. Čina, kot ga ima sedaj Balbo, ni imel še nihče drugi.

Španija in Kelloggova pogodba.

Kelloggovo protivojno pogodbo bo podpisala tudi Španija, čeprav ni bila k podpisu posebej povabljena. Diktator Primo de Rivera pojde osebno v Pariz.

Vesti s severa.

Ruski odbor za reševanje ponesrečencev je naročil lomilcu ledu »Sedovu«, naj preišče Aleksandrovo zemljo, ker je verjetno, da so ostali ponesrečenci tam. — »Krasin« je prispel v ladjedelnico v Stavangerju. Občinstvo ga je navdušeno sprejelo. Mesto je bilo vse v zastavah. Profesor Samojlovič je izjavil, da bo nadaljeval z iskanjem takoj, ko bo ladja popravljena.

C. Doyle — Milan:

Plešoči možički.

(Detektivska dogodba.)

Nadzornik je nad tako brzim napredkom, ki ga je prinašalo razmnoževanje njegovega tovariša, kar strmel. Čudil se je mojstrskemu vodstvu, in mu sledil, ne da bi posegal vmes.

»Koga sumite?« je vprašal.

»To bom pozneje izjavil, prej vam bom še marsikaj pojasnil. Ker sem pa že tako daleč uspel, moram za sedaj to pot zasledovati in vam potem celo stvar naenkrat in v zvezi razložiti.«

»Dobro, kakor menite, gospod Holmes. Da le našega tička dobimo.«

»Nisem prijatelj kakih tajnosti, toda sedaj, v tem trenutku, ko moramo delati, nimam časa za dolgo in težavno razkladanje. Zdaj imam vse niti v rokah. In četudi bi se gospej ne povrnila več zavest, si bomo razjasnili žaloigro preteklega noči in dosegli krivcu pravično sodnijsko kazen. Najprej bi rad vedel, če je v okolici znan kraj, posestvo

mernimi potezami. Glasil se je:

Gospodu Abe Slaney

Elrige

Vzhodni Ruston, Norfolk.

»Svetoval bi vam, gospod nadzornik, da brzojavite po ojačbo, kajti če se moje preračunanje izkaže kot pravo, boste prevažali prav posebno nevarnega ujetnika. Mladenič, ki ima oskrbeti pismo, naj prevzame tudi oddajo brzojavke. — Če odide popoldan kak vlak proti Londonu, se bova spet vrnila. Watson; moram namreč dovršiti zanimivo kemično analizo, in ta preiskava tu bo kmalu končana.«

Ko je mladec s pismom odšel, je dal Holmes služinčadi potrebna navodila. Če bi kdorkoli povprašal gospe Cubbitt-ovi, mu ne sme nihče ničesar povedati o njenem stanju, ampak naj ga pošljejo takoj v sprejemno sobo. To jim je še zelo resno zabičal. Nato je šel sam z nami v sprejemno sobo in rekel, da ne moremo zaenkrat pri stvari nič več opraviti. Naj le mirno počakamo, da se zadeva dalje razvije in si medtem kratimo čas po svoji volji. Zdravnik je šel k svojemu delu, le jaz in nadzornik sva ostala pri Holmesu.

»Mislim, da si lahko izpolnimo ta

čas na zelo prijeten in koristen način,« je rekel, medtem ko je porinil svoj stol k mizi in razgrnil pred sabo vrsto listov s zagonetnimi plešočimi slikami. »Tebi, prijatelj Watson, izražam največje spoštovanje za to, ker si svojo naravno radovednost tako mojstrsko krotil. Vam, gospod nadzornik Martin, naj služi ta slučaj kot zanimiv strokovni pouk. Predvsem vam moram razložiti to, kar sem od gospoda Cubbitta doznal; obiskal me je dvakrat na Backerovi cesti.«

Holmes je nakratko ponovil vse dogodke, ki sem jih že zgoraj opisal. —

»Tu pred mano leže ti posebnosti izdelki; ko bi ne bili predhodniki tako strašne žaloigre, bi se lahko nad njimi smejali. Poznam kolikor toliko vse načine tajnih pisav, objavil sem celo razpravo, v kateri sem navedel sto in šestdeset različnih tajnih črk. Vendar moram priznati, da mi je ta oblika popolnoma nova. Iznajditelj tega načina je očitno hotel vzbuditi misel, da te slike nikakor ne služijo ko posredovalke kakršnegakoli poročila, marveč da je le slučajno čestkanje otroške roke.

(Dalje.)

UTRINKI.

Moda, naše gospodarstvo in naše zdravje.

Dr. M. Rubner, znan nemški higijeni in fiziolog piše v »Deutsche Medizinische Wochenschrift« o sedanjih modi in njenih učinkih na narodno gospodarstvo in zdravstvo:

»Če sodimo vedno izpreminjajočo se modo z narodno gospodarskega stališča, vidimo, da požre ogromne svote narodnega premoženja; z uvozom svile in volne tlači trgovinsko bilanco. Za parfume, puder in šminke izdaja Amerika več nego za celokupno znanost. Ženska ima začudo močno voljo, da spravlja tudi prehrano v službo mode, ki zahteva tačas »ravno črto«. Statistično se sicer ne da dokazati vendar je pa brez dvoma res, da število debelih ljudi po mestih zelo pada. Sport in pa pomanjkanje imata znaten vpliv, vendar je pa med ženstvom gotovo mnogo takih, ki so svojo mršavost dosegle s stradanjem in drugimi sredstvi zgolj modi na lju- bo. Mršavost se doseže na račun mišic in maščobe. Pri mladini se vrši debelenje in hujšanje, ne da bi se delale kake gube, pri starejših osebah pa koža ni več tako prožna in shujšanje povzroča gube. V vsakem slučaju mršavost škoduje lepoti in zdravju, kakor seveda tudi preobila debelost ni ne lepa ne zdrava. Srednja mera je najboljša. Telesno perilo pod vplivom mode skoraj izginja. Obleka, ki se ne pere, se neposredno dotika kože. To je proti vsem pojmom snage in higijene. Vse gre za zunanost in marsikako dekle nima niti spalne srajce.

Do kolen proste noge so pokrite le s tankimi nogavicami, ki ne branijo niti pred prahom, kamoli pred mrazom. Čevlji so istotako nehi- gijenični, protinaravni; ne ščitijo noge pred mrazom in vlago, členkom ne dajejo opore. Taka obutev niti za leto ni porabna, kaj šele za zimo. Uvedli so se zgornji čevlji iz gumija. Toda taka obutev je težka in istotako ne daje opore členkom. Angležinje so začele za slabo vreme nositi jezdne škornje. Ti so pa dragi. Navadni visoki čevlji popolnoma zadostujejo.

Nekateri opravičujejo sedanjo modo s tem, češ, da se ženske utrjujejo. Toda pomisliti treba, da ni vsaka ženska dorasla takemu utrjevanju; takim mraz škoduje, kar se pozna na krvi in krvnih telescih. Sploh je nezmislno hoteti utrjevati na ta način ravno meča in noge, za katere velja starodavno pravilo, da morajo biti gorke.«

Na katoliškem shodu v Budapešti je govoril o sodobni pokvarjenosti in nje vzrokih znani škof Prohászka. Omenil je moderno žensko nošo. »Skrbimo, da ne bo današnje gospodarsko, kulturno in slovstveno ozračje prepojeno z nenravnostjo. Pomagajte, moje gospe, s tem, da prezirate (sedanjo) modo v noši. Moderna noša je povsem nenravna. Ko vidim damo v taki obleki, si mislim, da je to naravnost reklama za meso in nago telo. Velikomestna kultura že itak na mnoge načine draži: nakopičena stanovanja, izložbe, oglasi, pornografska literatura itd. Moje dame, vaša moda budi v moških spolnost; kako morete potem želeči, naj bi bili čisti?«

Na zadnji konferenci ogrskih škofov so ti sklenili, da bodo s posebnim listom opozorili vernike na nenravno žensko nošo. V ta namen se tiskajo tudi plakati, katere bodo nabili na cerkvena vrata in oglasne deske.

K spoznanju je prišla.

Irene Castle, slavna igralka za kinematograf, je dosegla nekaj »slav- ve« tudi s tem da je vpeljala, širila in priporočala žensko frizuro à la

Bubi, češ da je to posebno napredno in plemenito. Letos pa je proti nekemu časnikarju govorila vse drugače. Rekla je: »Rotim ženske, naj ne oponašajo moških navad. Priznam, da sem tudi jaz kriva, da sem to reč pospeševala z modo kratkih las in kratkih sukenj. Iz celega srca obžalujem svoj pogrešek. Amerikanke so se izprevrgele v porodne fantaline in moški beže pred njimi.«

Zakaj nastane pleša.

Znano je, da so pred plešo ženske mnogo bolj obvarovane nego moški. Znaki starosti se pri ženskah poleg osivelih las kažejo samo v tem, da postanejo lasje mnogo tanjši. Na vse mogoče načine so skušali vse te razlike razložiti in še najbolj jih je zadovoljila razlaga, da so temu vzrok gotove žleze notranje sekrecije, ki ne morejo

več toliko izločevati kot bi morale. Brez dvoma so ženske radi tega pred plešo bolj obvarovane nego moški, ker posvečajo neprimerno večjo pažnjo goji svojih las kakor moški. Poleg tega pa prideta v poštev še dva druga vzroka. Ženska koža je na glavi mnogo debelejša od moške in ima več podkožne maščobe, dalje vpliva pa tudi dolžina las na to, ker povzročajo daljši lasje večjo dražljivost v lasni korenini. Da se pleša more samo podedovati, je pa samo deloma resnično. V zadnjem času pa so dognali, da je mnogo odvisno od tega, ali se koža na glavi tesno prilaga črepinji ali ne, ker se pri tesnem prilaganju lažje dovaja hrana lasem. Slednjič pa vplivajo na plešo tudi še prharji, ki se tvorijo med lasmi in ovirajo rast, ako se jih ne očistimo, ter preveliko izločevanje lojnih žlez, kar zelo omehčuje lase in s tem povzroči, da so mnogo krajši kot bi bili sicer.

GOSPODARSTVO.

Goriški trg kmečkih pridelkov v zadnjem tednu.

Hruške: Na trg jih pride dnevno okoli 25 q, med katerimi je največ vrtolanjk, ki dosežejo ceno 1.50 do 2 L za kg. Različne vrste hrušk drobne dosežejo ceno —.60 do 1.— L za kg.

Jabolk je na trgu dnevno 20 do 30 q in se jih prodaja po —.80 do 1.50 L za kg, kot je pač blago. Na trgu so se pojavile prve jabolke vrste »pisani kardinal«.

Češplje, domače, so tudi že na trgu. Cena jim je 1.20 do 1.40 L za kg. Ranglojev ni več, češponi dosežejo 2 do 2.20 L za kg.

Breskev pride na trg dnevno do 25 q, med katerimi pa je komaj 1/5 domačih, vse druge so dopeljane iz notranjih pokrajin države. Domače imajo srednjo ceno 3 L za kg, dopeljane iz notranjosti dosežejo Lir 4.50.

Grozdja je vedno več, cena mu je 3 do 3.40 L za kg. Večina grozdja je vrsta »sv. Ane«, pojavila pa se je tudi že portugalka in črni burgundec.

Zelenjava: Paradižnikov je malo, zato pa dosežejo ceno do 1.60 L za kg, koče so po 1.20, špinača po 1.30. Fižola v stročju in solate trg skoraj ne pozna.

Krompir ima ceno 42 do 45 Lir za q.

Pomanjkanje krme.

Suša še vedno hudo pritiska. Ota- ve ne bo nič, jesenske paše tudi prav malo, četudi bi takoj prišel iz- daten dež.

Že mnogi so prodali po kakšen rep iz hleva, zelo mnogo pa jih je, ki čakajo primernega časa. Gotovo je, da se bo letos naša živina razredčila. Poznam kmetovalca, ki je od 4 glav prodal že dve in še eno namerava.

In kaj je naš kmet brez živine? Ni sicer od nje velikih denarnih dohodkov, a dobra molzna krava bo poklicana, da v stiski, ki se nam obeta, preživi marsikatero revnejšo družino. Malo polente in malo mleka, to bo marsikje zajutrk in večer- ja. In če se hočemo prebiti kolikor toliko pošteno v prihodnje leto, se moramo omejiti na to.

Omenimo še mimogrede. Za našo živino bo primanjkovalo krme. Za sejanje pičnika — zelene krme — ni dežja. Če bi kaj kmalu prišel, bi že še kazalo sejati ga, da bi bil goden vsaj v oktobru. Isto velja za repo.

Ene stvari pa ne smemo opustiti, in to je sejanje rudeče detelje — inkarnatke. Posejmo jo na njive, ki so namenjene drugo leto za koruzo. Koncem marca do začetka maja bomo imeli na razpolago svežo krmo, ki nam bo mnogo zalegla.

Kmetje, sejte inkarnatko.

Liter vina = je 6 litrov mleka.

Mnogo je v deželi družin, ki trpe na pomanjkanju mleka, kjer pa gospodar ali tudi kdo drugi hoče imeti svoj četrt vina na dan. Mleko stane —.60 L za liter, vino pa v gostilni najmanj 3.60 L; torej stane 1 liter vina toliko kot 6 litrov mleka. Kaj zaleže 1 liter vina v družini, kaj pa 6 litrov mleka?

Ljudje, spametujte se! Če sami pijete vino, ne privoščite pa družini, posebno pa otrokom dovolj mleka, ste grobokopi družin, pravi ubijalci.

Teleta=dvojčki.

Računajo, da rodi komaj ena ko- bila na tisoč zrebeti=dvojčke, pri kravah ena na vsakih 80. Pri ovcah in kozah so dvojčki zelo gosti, pri nekaterih pasmah celo navada, kar je plod dolgoletne odbire takih ži- vali.

Imeti dvojčke je podedljiva last- nost. Če ima krava dvojčke, je zelo verjetno, da jih bo imela tudi njena hči.

Vendar pa le redko kateri živino- rejec drži za pleme teleta=dvojčke, kar je tudi pravilno, ker so dvojčki navadno šibka teleta. Le če so te- ta močna, se jih izplača držati za pleme. Na noben način pa ne sme- mo držati za pleme junice od dvojč- kov, od katerih je bil eden moškega spola. Izkustvo pravi, da se take ju- nice navadno ne ubreajo, ker na- vadno ni pri njih v redu rodilni ustroj.

Vreče od umetnih gnojil.

Vreče od umetnih gnojil se na- vadno rade stržejo, vendar pa lah- ko precej podaljšamo njih trajnost.

Najprej moramo prazno vrečo dobro oprati v navadni vodi. Dotič- na voda je zelo gnojilna in jo lah- ko razlijemo po vrtu, posebno okoli zelja, pese, itd. Nato operemo vre- čo v vodi, kateri smo dodali nekaj apna, najbolje 7%. Apno najprej raztopimo, potem pa pustimo, da se vsede. Vreče operemo v vodi, ki se je učistila nad vsedlino. Pranje vreče v apni vodi ima namen uni- čiti kisline, ki imajo izvor v umet- nih gnojilih. Nato operemo vreče še v čisti, najbolje v tekoči vodi.

Bolgarski sladkor.

Leta 1911. je Bolgarska morala uvoziti več kot dve tretjini za no- trANJI konsum potrebnega slad- korja, ki je znašal nekaj več kakor 5 kg na osebo na leto. V zadnjih po- vojnih letih pa je Bolgarija svojo sladkorno industrijo tako razvila, da se je že l. 1926. oprostila vsakega uvoza, leta 1927. pa je že začela sladkor izvažati. To pomeni velik korak v bolgarski proizvodnji slad- korja, posebno če pomislimo, da se

je konsum sladkorja zvišal od 5 kg na 6 kg na osebo in leto. Skoraj vsa bolgarska sladkorna industrija se nahaja v francoskih in čeških rokah.

Slaba letina v Ukrajini.

V Ukrajini bo slaba letina. So- vietska vlada je radi tega dovolila znatne davčne olajšave. Lakote se pa ni bati, ker se ob spodnji Volgi in v Sibiriji obeta izredno bogata žetev.

Jugoslovanska pomorska trgovina.

L. 1927. je šla skoro tretjina ju- goslovanske izvozne in uvozne trgo- vine skozi jugoslovanska pristani- šča. V 64 jugoslovanskih pristani- ščih je bilo 71.021 ladij (6742 jadr- nic in 64.279 parnikov). Največ pro- meta izkazuje Split. Tam je bilo 15.038 ladij. Potem pridejo Šibenik, Dubrovnik, Sušak itd. Jugoslavija je uvažala premog, žito, fosfat, že- lezo itd., izvažala pa les, cement, in deloma premog. Cement je šel v Egipt, Grčijo, Indijo, Italijo, Čile, Palestino.

Margarina.

Margarina je najhujši sovražnik našega masla. Margarino delajo iz posnetega mleka, živalskega loja in najrazličnejših rastlinskih masti (olj). Če je dobro pripravljena, je prav dobra in služi predvsem za »maslo ubožnejših slojev«. Redilna je skoraj kakor maslo. V nekaterih državah je povzijejo velike količi- ne, v Evropi največ na Danskem, kar je čudno, ker Danska država izvažava sorazmerno največ pravega masla. Vsak Danec porabi letno pri- bližno 23 kd margarine.

Bogastvo Italije.

»Banca Commerciale Italiana« je priobčila razpravo o bogastvu v Ita- liji. Najprvo ugotavlja, da so do- hodki in imetje l. 1928. večji kot l. 1913. Državno imetje v Italiji je vredno nad 400 milijard lir, zaseb- no pa 430 milijard. Narodni do- hodki znašajo 85 milijard lir zaseb- ni pa 90 milijard lir. Davčna bre- mena znašajo 20 milijard lir. Po- vprečno bogastvo posameznika je dvakrat večje v Nemčiji, trikrat večje v Franciji in Angliji in petkrat večje v Združenih državah kot v Italiji. Povprečni dohodki posa- meznika so dvakrat večji v Nemčiji in Franciji, trikrat večji v Angliji in sedemkrat večji v Združenih drža- vah. Davčna bremena so pa v Italiji večja kot v vseh omenjenih drža- vah razen v Angliji.

Tržne cene

dne 16. avgusta 1928.

Česnik kg L. 0.60—0.80; sveže ze- lje L. 1.40—1.60; korenje L. 1—1.20; kumare L. 0.80—1; čebula L. 0.60 do 0.80; rdeča pesa L. 1.80—2; fi- žol navaden L. 1.80; fižol koks L. 2.80; salata L. 2—2.20; jajčniki L. 1.60—2; krompir L. 0.50—0.60; pa- radižniki L. 1.80—2; redič L. 2.20 do 4.40; špinača L. 1.40—1.80; fižol stročnik 2.80—3.40; vrzote L. 1.30 do 1.50; bučice L. 1.40—2.20; sveži grah L. 2.60—2.90; limoni kos L. 0.50—0.70; jabolka L. 1.20—1.80; hruške L. 1.60—2.80; breskve L. 2.60—4; slive L. 1—1.80; češplje L. 2—2.60; namizno grozdje L. 3.20 do 3.60; sveže maslo L. 14; presno ma- slo L. 17—18; mleko liter L. 1—1.10; skuta kg L. 4; jajca kos L. 0.55 do 0.60.

Valuta.

Dne 16. avgusta si dobil:

za 100 franc. frankov	74.65 do 74.95 Lir
za 100 belg. frankov	266 — do 268. — "
za 100 švic. frankov	367. — do 369. — "
za 100 češ.-slov. kron	56.50 do 56.80 "
za 100 dinarjev	33.50 do 33.80 "
za 100 nemških mark	453.25 do 459.25 "
za 1 šterling	92.73 do 92.93 "
za 1 dolar	19.08 do 19.14 "
Novci po 20 frankov	72.50 do 74.50 "
za 100 avst. šilingov	266.75 do 272.75 "

Benečijske obveznice

dne 16. avgusta 1928: 75.

Iz širokega sveta.

Član delavske stranke — nadškof.

Anglikanski nadškof v Yorku je odstopil. Na njegovo mesto je imenovan William Temples, dosedanji škof v Manchesteru. Temples je že od l. 1919. član angleške delavske stranke.

Zveza narodov.

Prvi ponedeljek v septembru, to je 3. septembra, se bo pričelo 9. zasedanje Zveze narodov. Dnevni red je precej obširen. Obsega nad dvajset točk. Zasedanje utegne trajati kakih 10 dni.

1600 mrtvih.

V holandski Indiji je te dni bruhal ognjenik Bokande. Izmetano kamenje in lava sta ubila nad 1600 oseb.

Letalne vaje nad Londonom.

Nad Londonom se te dni vršijo velike vaje angleškega vojnega letalstva. Udeležuje se jih par stotin letal. Vaje imajo namen dognati, ali se da London braniti pred napadom močnega ruskega zračnega brodogoja.

Velike sleparije v majhni državi.

Med Avstrijo in Švico je kneževina Lichtenstein, ki šteje kakih 12.000 prebivalcev. V državni banki te kneževine so se vršile velike sleparije. Neki Waltzer je z ravna teljevo pomočjo osleparil banko za več milijonov in tako spravil državo na rob propada. Vnuč vladajočega kneza je radi tega vrgel vladno, razpustil parlament in dal par osumljencev zapreti. Sedaj poskušajo rešiti državo iz težkega denarnega stanja.

Koliko Italijanov je v inozemstvu?

Zunanje ministrstvo je sestavilo in izdalo natančno statistiko vseh Italijanov v inozemstvu. Našteli so jih nad 9 milijonov. Največ od teh jih je v Ameriki, namreč 7.674.000. Te številke veljajo za sredo l. 1927.

Pogreb ponesrečenih mornarjev podmornika »F. 14« se je vršil pretekli petek. Bil je zelo veličasten. Udeležili so se ga zastopniki najvišjih državnih oblasti. Italijanski vladi in mornarici so došle sožalne brzoglavke iz vseh delov sveta.

Kako prideš na Ogrskem pod policijsko nadzorstvo?

Budimpeštanski list »Nepszava« je objavil sledečo poučno zgodbo. Neki mladi trgovski nastavljenec je našel na cesti znak avstrijskega društva »Prijeteljev narave«. Mladenič je znak nosil in zato ga je sodišče obsodilo. V drugi inštanci je bil oproščen. Kljub temu je bil postavljen pod policijsko nadzorstvo, ker je »s stališča ogrskega državnega in družabnega reda sumljiv«. »To postopanje,« pravi ogrski list, »meče čudno luč na pravno državo Ogrsko. Težko bi dobili kako drugo državo, ki stavi svoje državljane radi nošnje športnih znakov pred sodišče. Potemtakem sta v tej deželi dve vrsti ljudi: zanesljivi in sumljivi. In sumljiv je vsakdo, ki ne odobrava vladne politike in ki se bori za demokratične preuredbe.«

Nova tečajna ekspedicija.

Širijo se vesti, da pojde prihodnje leto na severni tečaj nova ekspedicija, ki jo bo vodil znameniti tečajni raziskovalec Nansen. Nemci mu bodo zgradili velik in trpežen zrakoplov, ki bo lahko nosil 100.000 ton.

Patron avtomobilistov.

Patron in zaščitnik avtomobilistov je sv. Krištof. V Ameriki so v njegovo čast postavili že mnogo kipov.

Lastnik Atlantskega oceana.

Pred nekaj dnevi se je v Ameriki kopala večja skupina ljudi. Zdajci stopi k njim neki možakar in zahteva od vsakega odškodnino za kopanje. Ker je kopanje v Ameriki povsod dovoljeno, so se kopanci u-

prli in poklicali stražo. Nato so ugotovili sledeče. Mož, ki je zahteval denar, je pred kratkim kupil tisti del Atlantskega oceana, kjer so se kopali. Pokazal je kupno pogodbo, ki mu daja pravico pobirati carino od prekoceanskih letalcev in odškodnino za kopanje. Za tisto pravico je plačal 400 dolarjev. »Prodala« sta mu jo dva tujca. Policija je oddala moža zdravniku, ki so dognali, da je nevezdravljivo neumen. Oba prekupčevavca z Atlantskim oceanom pa iščejo.

Dva ponesrečena prekoceanska poleta.

Pretekli teden je letalec Courtney poskusil preleteti Atlantski ocean. Sreča mu ni bila mila. Sredi oceana se mu je letalo vnelo. Spustil se je v morje in brzojavil po pomoč. Klic je vjel parnik »Minnewaska«, ki je odhitel na kraj nesreče in vzel Courtneyja in tovariše na krov. — Kmalu za njim sta isto poskušala poljska letalca Itzihowski in Kubala. Odletela sta s pariškega letališča. Na sredi poti sta padla v morje. Rešil ju je nemški parnik »Samos«.

Darovi.

Za Sirotišče: P. n. g. Ana Gomišček 5 L. 20 st.; 30 L. daruje: Zakaj? Zato! N. N. 10 L., pri nekem krstu v Mirnu 20 L. — Srčna hvala!

ZDRAVSTVO.

Solnce in voda.

Prišel je k meni na obisk mlad fant z dežele. Je iz premožne družine, vnet za poljsko, pa tudi družveno delo. Še za pero prime včasih in napiše par vrstic za časopis, z eno besedo in po domače povedano, je vse prej kot zaplankan. Pa greva po mestu in se razgovarjava o vsem možnem. Bilo je popoldne in vročina velika, zato sem mu svetoval, da bi bilo najboljšo, če se greva kopat. Kopati se v morju, je rekel, mora biti lepo, še nikdar se nisem. In res, počakala sva tramvajsko številko 3 in se odpeljala v najbližje kopališče, ki mu Tržačani v šali pravijo ušivo kopališče. Vze la sva na posodo kopalne hlačice in se šla preobleč kar na prosto, na pesek, ker žebliji pod lopo so bili že nabito zasedeni. V pol minuti sem slekel svojo lahko srajco, hlače in kratke spodnje hlače in že sem bil pripravljen, da skočim v vodo. Ozrem se po tovarišu, misleč, da bo tudi on že gotov, toda kaj vidim: za mano sedi v debeli zimski maji. Mislim sem izprva, da ne vidim prav in se otipal hitro za nos, ali sedijo na njem naočniki. Bili so tam in sedeli prav tako čvrsto, kakor zimska maja na mojem tovarišu. Začuden ga vprašam, kako da more nositi v taki pekleniski vročini pod srajco še majo. Odvrne mi, da je to njegova stara in preizkušena navada, da maja vpija pot in da se zato nikdar ne prehladi. Zasmehal sem se na glas njegove vemu utemeljevanju in njegovi debeli maji obenem. Če bi se ljudje oblačili po tvojem načinu, mu pravim, bi morali nositi zamorce, ki živijo na žgočem afriškem pesku, vsaj dve debeli maji, ki bi komaj popili ves pot, ki ga telo izloča. Toda kakor vsi dobro vemo, zamorci ne nosijo dveh maj, niti ene, par cunj, to je vsa njihova obleka, včasih pa še te nimajo. In vendar nikjer ne čitamo o zamorskih pri-tožbah, da bi bili radi nezadostne obleke prehlajeni.

Na solncu.

Toda pustimo zamorce in vrnimo se v naše kopališče. Tovariš je medtem s težavo slekel od potu popolnoma mokro majo in stopil k meni. Kakšen pogled je bil zopet: glava, vrat in roke do lakta so bile

rjave, ožgane od solnca, druga koža pa bela, kot kake napudrane gospodične. Poglej se, dragi moj, mu pravim, pomisli malo in ne bo ti težko spoznati, da ravnaš neumno. Solnce, ki pada naravnost na kožo (ne skozi srajco ali majo), množi in boljša kri, čvrsti in utrjuje telo. Zato vrzi majo proč in odpri srajco na široko, da bosta prišla k telesu zrak in solnce. Če boš imel razprto srajco in zavihane rokave, ne boš potan, ker bo pot na koži sproti izhlapeval. Tudi prehladil se ne boš, ampak ravno nasprotno, solnčni žarki, ki bodo padali pogosto naravnost na kožo, te bodo utrdili. Razume se, da premočnemu solncu kože ne smeš predolgo izpostavljeni, posebno dokler imaš belo in občutljivo, ker bi se ti vnela in pordečila, kar seveda ni prav prijetno.

V vodi.

Med tem pogovorom sva šla počasi v vodo. Vlegel sem se in začel plavati na globoko, toda kmalu sem zapazil, da tovariša ni za menoj. Obrnem se in plavam zopet na plitvo, kjer je stal v vodi in se umival. Ali ne znaš plavati, ga vprašam. Kako bi znal, mi odvrne, ko se kopljem morda enkrat ali dvakrat na leto in še takrat v plitvi vodi. Zopet se je vnel pogovor, in sicer o vodi.

Kako nemarni, ne, to ni prava beseda, kako nevedni in nepoučeni so naši ljudje o koristi vode, oziroma kopanja. Po mestih že še gre. Večina meščanov se vsaj v poletnih mesecih parkrat na teden okoplje, kdor more, celo vsaki dan. Toda po deželi je strašno: Mulaci, kot jim pravimo, ubežijo očetu večkrat v vodo, posebno pa takrat, ko se hočejo izmuzniti kakemu delu. Redkeje se gredo kopat fantje. Mo-goče takrat, ko kosijo travnik pri vodi, ali pa kako nedeljo popoldne. Videti v vodi starejšega človeka na deželi pa pomeni odkriti belo vrano. Najdemo ljudi, ki se niso kopali po tri, pet, deset, dvajset let — toda kaj bi našteval leta, mnogo je takih, ki se niso kopali od svoje fantovske (ali deklinške) dobe pa do sive starosti.

Ali ni to zdravju škodljivo? Mar je vseeno, ali se kopamo kedaj ali ne?

Gotovo ni vseeno! Pravijo, da se kopajo Japonci vsaki dan, da je kopanje pri njih tako važno opravilo kot jed. Če bi ga ne spoznali za dobro, bi tega gotovo ne delali. Športniki, ki hočejo svoje telo posebno utrditi, se kopljejo vsaki dan in sicer v mrzli vodi in to tudi v najhujši zimi. So pač prepričani, da je kopanje velik pripomoček za zdravje in utrditev.

Zakaj je kopanje koristno?

Človeško telo je tako ustvarjeno, da skozi kožo izloča (izhlapeva) pot

tudi pozimi, seveda v manjših množinah, zato se ne potimo. S potom izločuje telo tudi razne strupene snovi. Če pride na kožo prah, zamaši potne luknjice, tako da telo ne more dovolj izhlapevati. Strupene snovi, ki bi se izločile s potom, zastajajo v telesu. S kopanjem kožo očistimo in zopet omogočimo pravilno izločanje. Razenteža hladna kopel prijetno in osvežujoče deluje na živce. Gibanje (plavanje) v vodi telo krepi. Pogosto kopanje odstranjuje nahodnost in oslabeledost in sploh utrjuje telo. Kopanje v morju jača kosti in čisti kri. Škrufulozni ljudje hodijo v morje zdraviti svojo kožno jetiko. Skoraj je nepotrebno omenjati, da hladna kopel človeka osveži in ohladi, da lažje prenaša vročino.

Večkratno kopanje je torej zelo potrebno in koristno, toda ne samo to, kopanje je tudi zdravilno.

Izgovori.

Kako se bom kopal, pravijo nekateri, ko nimam časa. Grem sicer večkrat mimo vode, toda ker sem vroč, ne morem vanjo. Ali je to res?

Ne! Popolnoma napačno mnenje je razširjeno med našimi ljudmi. Če bi kdo skočil gorak v vodo, pravijo, da bi mu kri povodenila, zato se raje ne kopajo. Toda poglejmo: razgret popotnik lahko spije čašo mrzle vode, samo mora iti takoj naprej. Isto velja za kopel. Če si razgret in nimaš časa za kopanje, sleci se hitro, skoči v vodo, umij si celo telo, skoči takoj zopet iz vode, obleci se hitro in pojdi naprej. Le nikar se ne boj, da bi ti kri povodenila, čvrst boš in svež in mnogo lažje boš delal in prenašal vročino. Pazi samo dobro:

1. da te ne mrazi, kadar se slačiš;
2. da ne ostaneš v vodi več kot 2, največ 3 minute.

Če se hočeš kopati daljšo dobo, se moraš seveda prej dobro shladiti na zraku. Hitro se ohladiš, če si umiješ vrat in roke v vodi, kjer se misliš kopati.

Govoril sem še mnogo in tovariš me je poslušal. Nič več ni oblekel maje, spravil jo je v papir. Ne vidim ga sicer doma, kaj dela, toda prepričan sem, da se koplje sedaj večkrat v enem tednu, kot se je prej v celem letu. In če mu je suša že popolnoma izsušila vaški potok, vem, da si pomaža tudi v tem slučju in se okoplje zvečer doma vorni (čeburu).

Gabrski.

Posestvo v Vipolzah je na prodaj. Natančna pojasnila daje lastnik Josip Klinec, Vipolže št. 4.

Fotografični atelje »Helios« v Idriji. S 1. septembrom ali takoj se odda v najem, eventuelno tudi prodaja. Pojasnila daje Srečko Bajt, Idrija.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam v teh težkih dneh britke izgube našega soproga in očeta

IVANA PERVANJE

izkazali naklonjenost in sočustvovanje, izrekamo tem potom našo iskreno hvaležnost.

Še posebej pa se zahvaljujemo domačemu župniku za tolažbo v vseh dneh, gg. bogoslovcem za spremstvo, pevskemu zboru za lepe nagrobnice, gg. občinskemu tajniku iz Sv. Lucije, zdravniku, notarju, davkarju in živinozdravniku iz Cerknega, vsem onim, ki so od blizu in daleč prihiteli, da ga spremljajo na njegovi zadnji poti ter sploh vsem, ki so mu na katerikoli način izkazali poslednjo čast. Bog vsem stotero poplačaj!

Polje - Šentviškagora, dne 14. avgusta 1928.

Marija roj. Kobal, soproga. Ema, Ignacij, Franc otroci.

Kaj je novega na deželi?

Vrtojba.

Smrt nas silno pogosto obiskuje. Komaj smo zakopali mladenko Ge-novefo Cejanovo, smo imeli že na parah mladeniča Alojzija Nemca (Krpana), ki se je utopil v Vipavi pri kopanju. Komaj smo položili njega k večnemu počitku, je umrla 20 letna mladenka Gabrijela Lasič, sestra dr. Lasiča, ki je pred kratkim promoviral v Ljubljani. Pogreb dobre mladenke je bil v četrtek ob 5. uri. Pokojnici večni mir in pokoj. Preostalom pa naše odkritosrčno so-žalje.

Imeli smo nesrečo s preostanki vojnega streliva. Družba mladih fantičev je prišla do teh nevarnih predmetov in se je z njimi tako ne-rodno igrala, da je moral goriški »Zeleni križ« dva odpeljati v bolnišnico. Eden je precej težko za- det v noge, drugi jo je odnesel z bolj lahkiimi poškodbami.

Kojsko.

Po odsložitvi bivšega komisarja domačina Obljubeka so poslala oblastva naši občini tri druge ko-misarje. Sedaj vodi obširno koj-sčansko občino mlad gospod. Po podpisu na uradnih dopisih vemo, da se piše Bayer. Strokovnjak v vodstvu zamotanih obč. poslov menda še ni. V gotovih stvareh ka-že zelo močno voljo. Slovo od ob-čine sta dobila domačina Simčič Damjan, bivši domači tajnik ter g.čna Štekar, prej tajnica v Štever-janu. Bosta morala pa komisar in tajnik Batistin zavihati rokave ter se bolj sprizniti s pisarno. — V nedeljo smo plesali na čast sv. Iva-nu. Malo pozno sicer, vendar smo storili svojo staro dolžnost. Ples nam zelo koristi. Sušo preganjamo z njim. Na barjarju najlažje pozabimo na pok. g. župn. Lebana. Upa-mo tudi, da bo naša priznana god-ba vendar priklicala novega g. žup-nika, ki ga res težko pričakujemo.

Soča.

V noči od 5. na 6. avgusta ob 2. uri popolnoči je med nevihto treš-čilo v planinsk hlev »nad Sočo« in ubilo 37 koz in 18 ovc. Vsem dru-gim nesrečam se je pridružila še ta. Ubogi siromaki, vsega pomilovanja vredni!

Kamnje.

V naši fari se je zadnje mesece marsikaj dogodilo: Do tal pogoreli sta dve hiši in en senik. K sreči so bile prizadete stranke zavarovane. — Umrla je znana mala — en me-ter visoka beračica v 52. letu sta-rosti — Micka imenovana. Ker je bila zgovorna, kunštna in v dekla-macijah podkovana, so jo po vsej Vipavski dolini radi sprejemali in obdarovali. — Dober teden pred smrtjo si je napovedala dan svoje-ga odhoda iz tega sveta — kar se je tudi uresničilo in je umrla lepe smrti. — Kot občina ali županstvo je naša fara žalibog zgubila svojo samostojnost; priključeni smo v Črniče, kar bridko občutimo vsi, ki smo nad eno uro oddaljeni od po-deštarije, občutijo to pa zlasti novo-rojenčki, ki morajo na nabor in ogled v daljne Črniče. Od tega ne-potrebne in neumestnega davka nas bo gotovo oprostil novoimeno-vani g. podeštat!

O uničevalni suši, ki je itak sploš-na — ne velja pisati: kdor je sejal pšenico, bo še nesel parkrat v mlin, drugače pa bo gledal v mlo nebo, ali pa čakal na kr. vlado, da bo v skrbi in ljubezni do svojih državlja-nov v vsaki občini odbrisa la vse davke in širokogrudno odprla svo-je bogate zaloge: turšice, krompirja in fižola, katerih pridelkov letos nismo pridelali niti za seme. Če bomo vrhu tega morali postati še vsi — Vodopivci, to bo bližnja pri-hodnost pokazala. Bog se nas usmili in daj svojim vernim po-trebnega dežja. *Občinar.*

Sužid.

Tudi jaz jemljem v svojo trdo, od truda in znoja prepoteno roko pero, da napišem par vrstic v »Stražo«. Svojih domislic pa ne bom pisal z duhovito učenostjo, am-pak s preprosto mislijo. Evo jih! — Tudi nas tare skrb, kaj bo. Pomanj-kanje zasluzka, slabe letine, poseb-no letošnja. Solnce neusmiljeno pri-peka na že itak izsušeno naravo, da je žalostno gledati polja in trav-nike, ki ne bodo dali niti polovice navadnega pridelka. Treba bo var-čevati in omejiti izdatke, ako bomo hoteli iti naprej in rešiti naše do-move. Mladino bo treba naučiti um-nega gospodarstva. Dajmo ji v roke strokovnih knjig, ki obravnavajo gospodarska vprašanja. Potem se nam ne bo treba bati bodočnosti.

Kobarid.

Pri nas je služil celih 38 let kot občinski sluga in pogrebec pošte-njak Jožef Mulič (Martinc). Trikrat je pregrebel pokopališče. Posebno med vojno je imel veliko opraviti. Bil je velik domoljub. Karal je vsa-kega, ki je hotel domovino za-pustiti. Pred par leti je opešal. Pre-tekli petek je pa sklenil svoje živ-ljenje, večkrat previden, 79 let star. Včeraj smo ga spremili na kraj po-čitka. N. p. v m.

V ponedeljek zjutraj je pred dnem začel padati gost dež. Med splošnim veseljem je pa tresčilo sredi spodnjega konca. Ali pridni ognjegasci so ogenj takoj pogasili.

Krnice-Ledine.

Naš 147 let stari srednji zvon je dobil — nam v veliko veselje — ve-likega in malega tovariša. 5. t. m. so imeli slavnost v podružni cerkvi. Zelo lepo so dekleta okrasile cer-kev, pevci so zapeli »Pozdrav zvo-novom«. Tudi darovanja za zvonove se je udeležilo veliko ljudi. Ni-smo upali, da bosta nova zvonova v tako lepem bratstvu s starim; čast livarni, da je dobro ubrala glasove.

Fojana.

Zadnjič smo poročali o nekih ta-tovih, ki kradejo breskve. Sedaj smo dobili od druge strani dopis, v katerem se poročilo o tatovih od-ločno zanika in se izražajo neke sumnje. Ne bomo preiskovali, kje je resnica. Povemo samo, da bomo brezobzirno izdali vsakega dopis-nika, ki bi skušal naš list izrabljati v maščevalne in umazane osebne namene.

Uredništvo »Gor. Straže«.

Col.

Pri nas smo imeli zopet težko ne-srečo. Tokrat se je pripetila na ce-sti. Znani in spoštovani Anton Krapeš je hotel na cesti med Cen-com in Kampelcem, — vračal se je ravno domov — stopiti na težak avto. Pri tem mu je spodletelo in je padel pod voz. Šofer ga je takoj naložil na voz in peljal v Idrijo, kjer so mu odrezali zmečkano ro-ko, a bilo je prepozno. Prosil je za duhovnika, se pripravil za večnost in izdihnil. Potrži soprogi in otro-skom najiskrenejše sožalje.

Selo na Vipavskem.

Suša je pri nas neocenljiva. Uni-čila nam je vse pridelke, razen pše-nice. Kmetje pravijo, da bi si že pomagali, če bi vedeli leto naprej, kako vreme bo. Letos n. pr. bi se-jali samo pšenico. S tem bi imeli več pridelka in bi na srečo imeli beli kruh. Fižola nimamo niti za se-me. Krompir je zelo droben, neka-teri ga nimajo niti toliko, kolikor so ga vsadili. Drugih pridelkov tu-di ne bo. Ajdo smo sejali ali sedaj bomo še ob seme, ker se bo vsled suše seme posušilo. Repe ne kaže niti sejati, drugače bomo tudi ob seme. Trta trpi tudi zelo, ker na la-porju se je že perje osulo. Grozdje

je suho in brazgotinasto kakor po-per. Tudi če pride takoj dež, mu ne bo pomagano. Šaljivci pravijo, da bomo letos mastili grozdje v mož-narju kakor hren.

Tudi za živino bo slabo, ker ni otave, ni paše. Živina po nizki ceni, za seno bo pa druga itd. Ob tej pri-liko naj tudi povem novosti, oziro-ma starosti naše vasi. Na zvoniku nimamo že več ko deset let ure v redu. Številnik (ciferplatle) je ne-čitljiv. Kazalci ne delujejo. Mimo-gredoči pravijo, da so Selani bogati, ker imajo uro vedno na 9. Zato de-lajo po noči in po dnevu gledajoč na ciferplatle kedaj bo dvanajst, da se gre h kosilu, ali vsi prelačni zaman čakajo in tako delajo na-prej, naprej brez jesti in piti, ter na ta način bogatijo. Da pa ne bo-mo vsi onemogli, bi bilo vendar enkrat čas, da ta presneti cifer-platle popravimo in uro uredimo, kar bo nam in potnikom v korist.

Nekateri člani zadruga predlaga-jo, naj se ne proda vsega vina iz kleti, češ da prihodnje leto ne bo-mo mogli kriti niti svojih potreb. Odbor pa je mnenja, da vino pro-da in za ta denar nakupi turšice, ker v Selu imamo več pip iz hubelj-skega vodovoda. Kaj vino, samo da bo polenta in voda.

Vrtovin.

Zgodovinsko slavlje se je zvršilo preteklo nedeljo (12. 8.) v Vrtovi-nu. Preč. g. dekan iz Črnič je v spremstvu batujškega in domačega g. župnika blagoslovil dva nova zvonova (dis-fis) in dva nova stranska oltarja s podobama Srca Jezusovega in sv. Pavla ap. V po-polnoma prenovljeni in poslikani in vernikov polni cerkvi nam je preč. g. dekan lepo obrazložil zgo-dovino in namen zvonov in zvone-nja. Naj bi njegove besede v srcih Vrtovincev padle na rodovitna tla! Sedmerim botrom — med njimi g. Henrik Stibiel — sedaj lastnik po-grebnega podjetja v Trstu — se vrtovinska cerkev kaj hvaležno za-hvaljuje za častno odzvanje k bo-trinstvu. Bog plačaj! Tudi pevski zbor je z ubranim petjem prispeval k povečanju te lepe cerkvene slo-vesnosti, ki bo vsem ostala v naj-lepšem spominu.

Lokovec pri Čepovanu.

Naše župnišče je dobilo novo eternitno streho. Les so darovali občani in tudi mnogo dela se je na-pravilo z robotami. Tudi cerkveno hišo smo popravili, le cerkev je za letos še ostala. Govori se, da jo bo popravila vlada za vojno odškod-nino, toda vprašanje je, kedaj se bo to zgodilo. Cerkev je res slaba in nevarno je, da jo sneg v zimi po-polnoma ne poruši. Ker smo že pri cerkvi in župnišču bi bilo morda potrebno tudi o šoli kaj poročati. Večerna šola, katero je v Spod. Lo-kovcu letos vodil g. učitelj Andrej Vendramin, je končala že tam okrog božiča. Redna šola se je pa končala s šolsko mašo, pri kateri so peli šolski otroci. — Suša nam je tudi pri nas uničila skoro vse pri-delke. Ubogemu kmetu grozi po-mankanje in beda. Kje naj zame denar, da plača davke, ki so zlasti občinski zelo visoki. Kaj bo, ako se nas Bog ne usmili?

Štjak.

Zadnji vihar, ki je divjal preko cele doline in bil bolj podoben ti-stim ciklonom, o katerih včasih be-remo, nam je napravil precej škod-e. Hraste za tri voze je pometal kot bilke. Tudi sadnega drevja je šlo precej. Občinskega g. komisarja bi prosili, da se sedaj napravi apne-nica, ko je toliko borov polomlje-nih. Sicer se bo v naših razmerah izgubilo vse, da ne bo ne tu ne tam nič. Imamo sicer čuvaja. Pa ima veliko posestvo in se briga za služ-bo le prve dni v mesecu, ko je treba potegniti. Ponudil se je svojčas dru-gi, sposobnejši, revnejši, za trikrat manjšo ceno. Takrat so rekli, da

mora biti po postavi. Nam se pa zdi, da je šlo po čisto drugačnih po-teh. Kaj bi ne mogli napraviti reda. Ljudje sploh zgublajo zaupanje do obč. mož, ker se včasih gospodari, da je joj. Lov gre na dražbo. Vre-den je najmanj 2000 L, pa so ga dali za borih sto. Za občinsko gmajno pa mora reveč plačati 50 L. Ni, ni uvidevnosti. Vsemu Krasu bi lahko bili v zgled, ko se po celem vidi, pa nimamo ničesar. Ni šole, ne stano-vanja za učenika. Nimamo poštes-nega župnišča. Pravijo celo, da nas bo zato kurat pustil. Nimamo hra-nilnice, dasi je še blagajna, pa prazna. Nimamo vode, ko bi jo lahko imeli na sredi vasi. Imamo pa velike proračune. In kar je še glav-no, k vsemu moramo lepo molčati, ker je marsikak takle Štjačanček zelo zgovoren. Tako je v naši re-publiki.

Idrijske novice.

25 letnica »Godbenega društva«.

Sobotni koncert na trgu je priva-bil vse polno poslušalcev, posebno še radi tega, ker je »Godbeno društvo« ravno drugi dan prazno-valo 25 letnico svojega obstoja. Opazili smo posebno letošnje leto, da je obisk teh sobotnih koncertov jako zadovoljiv. Vidi se zares, ka-ko naši ljudje v Idriji hrepene po duševnih užitkih. Godba je lepo in precizno izvajala svoj program. V nedeljo zjutraj, ko je še večina prebivalstva počivala, smo zaslišali zvoke godbe, ki je naznanjala svoj jubilej in budila zaspance iz sna. Lepo pa bi bilo, če bi se tudi naš mlajši rod držal starih tradicij naših očetov in bi slične jubileje praz-noval s sv. mašo. Tega pa smo po-grešali v nedeljo pri 25 letnici »Godbenega društva«! Večkrat smo že slišali omenjeno godbo, ki je vsekakor v ponos našemu mestu, igrati pod zvonikom mašne pesmi. Zakaj ne bi bila tudi pretečno ne-deljo povzdignila sloves jubileja s sv. mašo.

Cerkveni pevski zbor.

Zopet smo enkrat imeli priliko slišati idrijski cerkveni pevski zbor. Na programu so bile nove cerky. pesmi pri šolarski in deseti maši. Zbor jih je izvajal jako lepo, le žal, da ima človek priliko slišati take zборе, kot je idrijski, le poredkoma. Vidi se, da se g. organist Uršič ve-liko trudi, da bi dvignil zbor tem više, do večje popolnosti in preciz-nosti. Oglasila se je bila zopet nova solistinja s sopranistinjo Terezka Kendova, ki je s svojim glasom po-kazala, da obeta še veliko! Izlila je v pesem vso milino in nežnost svo-jega glasu. Vsa čast g. organistu, da se zanima veliko tudi za solo-petje, ki daje zboru tem večjo vrednost. Težko pričakujemo, da se zopet enkrat odpravimo profi Idriji in bomo imeli zopet priliko slišati idrijski cerkveni zbor, in sicer ob njegovem II. cerkvenem koncertu!

Rnjževnost in umetnost.

V. Vodopivčevo skladbo »Kristusu Kralju«

(na besedilo V. Beléta) prodaja Ka-toliška knjigarna v Gorici; 1 izvod stane 50 stotink. Skladba je prav lepa, mogočna in učinkovita. Pri-poročamo jo vsem zborom za iz-svajanje na praznik Kristusa Kralja, t. j. zadnje nedeljo v oktobru, ter ob vsaki slovesnejši priliki.

Praktična knjiga za davkoplačevalce.

Izšla je knjiga »Le imposte direc-te«, ki zelo pregledno in jasno ob-ravnava vse velike direktne davke, t. j. davek na zemljišča davek na poslopja in davek na premično pre-moženje, zraven tega pa še dodat-ne direktne davke. Knjiga je zelo praktična in jo priporočamo. Stane 12 lir. Prodaja jo Katoliška knji-garna v Gorici.

Koledarček.

20. avg. ponedeljek, Bernard, š.
21. avg. torek, Ivana Š., d.
22. avg. sreda, Timotej, m.
23. avg. četrtek, Filip, sp.
24. avg. petek, Jernej, ap.
25. avg. sobota, Ludovik, kr.
26. avg. nedelja Zefirij I., p.

Vipavsko vino. Kmetijsko društvo v Vipavi ima veliko zalogo izvrstnega domačega, namiznega in desertnega vina. Kupci se vabijo.

Pozor! Razprodaja! Pozor!

Radi izselitve razprodajam vse manufakturno in galanterijsko blago po zelo znižani ceni. Cenjeno občinstvo ima sedaj v teh resnih in hudih časih najugodnejšo priliko nabaviti si za mal denar najboljšo blago. Pridite in prepričali se boste! Pavel Kunstek, Šturje pri Ajdovščini.

Ženitna ponudba. Slovenski fant, rudar, 27 let star, velike postave, sin malega posestnika, že več časa v nemški Avstriji želi resnega znanja v svrhu ženitve s slovensko deklico. Naslov: Valentin Ram-schach, Berghaus 807/15, Bischofs-hofen, Salzburg (Austria).

V Volčah je na prodaj posestvo obstoječe iz enonadstropne hiše, gospodarskega poslopja in približno 15 oralov njiv, travnikov in dveh gozdov, na katerem se lahko redi 5 glav živine. Hiša je pripravna za vsako obrt in ima vse občinske in društvene pravice. Natančna pojasnila daje Ivan Rutar, Volče 93.

Po znižani ceni prodajam zlato in srebro

JAKOB ŠULIGOJ

urar in zlatar

v Gorici — Via Carducci št. 19.

OKULISTIČNI AMBULATORIJ Dott. Gilberto Delneri

zdravnik kirurg

sprejema od 11½ do 12½ dop.

in od 3 do 4 pop.

Corso Verdi 28, Gorica.

Velika zaloga mrtvaških potrebščin: kompletne pogrebne opreme I. razreda od 300 lir naprej, II. razr. 200 lir, III. razr. 100 lir, otročji pogrebi od 25 lir naprej. J. Saksida, Dornberg 3.

Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13. — Birmski, poročni in krstni darovi po zmernih cenah. Popravila ur in zlatarskih predmetov izvršujem z jamstvom in hitro. Kupujem krone, srebro, staro zlato po najvišjih cenah.

Odlikovana krojačnica. Podpisana se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi, posebej preč. duhovščini za obila naročila, katera izvršiva natančno, trpežno in po želji naročnika. Cene zmerne. — A. Krušič & sin, krojaška mojstra, Gorica, Corso Vitt. Em. št. 37.

The New DECCA 66

Če poslušate novo DECCA slišite samo godbo, čudežno po moči in glasu.

Pridite in poslušajte!!!

E. Wokulat & C.

GORICA, Corso

Telefon 347.

Zdravnik za zobe in usta Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema v GORICI
Piazza della Vittoria št. 20
in v svoji podružnici
pri SV. LUCIJI št. 35

Dott. Gius. Comel

specialist za bolezni v
ušesih, nosu in grlu,
bivši operator na univ. klinikah prof.
Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in
asistent prof. Brunetti v oddelku za
nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah.
Sprejema od 9-11 predp. in od 3-4 pop.
Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

Zastopnika išče bogata stoletna družba zavarovanja v vseh občinah z najboljšimi pogoji in zaslužkom. Natančnejša pojasnila daje glavni zastopnik Brešan Teodor, Corso Vitt. Em. 28 — Gorica.

V najem oddam takoj stanovanje obstoječe iz kuhinje in dveh sob v bližini državnega kolodvora. V hiši je električna razsvetljava in voda. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

Prefekturni komisar gospod Comm. Luigi Petrella nam je poslal kot insert naslednjo okrožnico, ki je bila razposlana vsem predsednikom članic Z. Z. v Gorici.

Naprošeni ste, da obvestite člane Vaše cenjene zadruge, kateri blagohotno predsedujete, o naslednjih naredbah kompetentnih oblasti, ki preklicujejo vsako prejšnjo odredbo:

Zadružna zveza v Gorici, Corso Verdi 37, je edina ustanova ki je poklicana, da mora združiti vse zadruge goriške dežele, bodisi posojilnice, mlekarke in vsakovrstne druge zadruge.

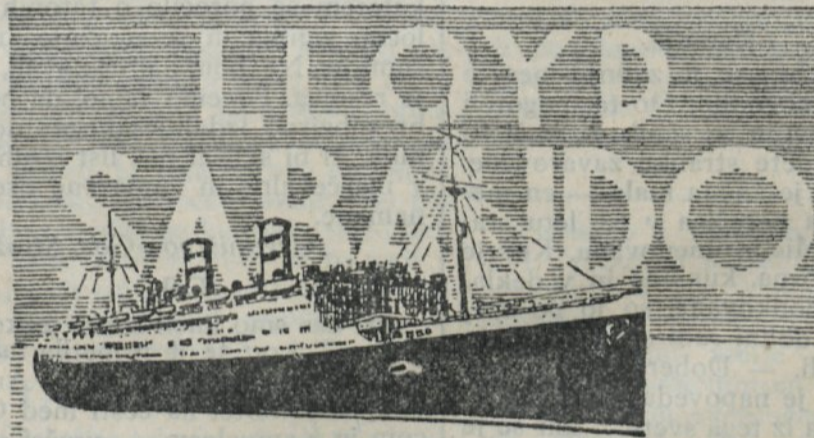
Vse zadruge Goriške dežele morajo biti včlanjene pri tej Zvezi in se obračati nanjo v vseh gospodarskih zadevah in potrebah.

Vse nabave umetnih gnojil, semen, strojev in orodja, ki so potrebni kmetijstvu, bode odsedaj naprej preskrbovala, brez ozira na druga podjetja, Zadružna Zveza v Gorici. Imenovane potrebščine bode preskrbovala Zveza direktno ali pa potom včlanjenih zadrug.

Kmetovalci se morejo od sedaj naprej obračati na Zadružno Zvezo v Gorici ali pa na zadruge, ki so pri njej včlanjene za vsa naročila umetnih gnojil, semen, strojev, kakor tudi za vse druge potrebščine všteti preskrbo kmetijstvu potrebnega kredita (posojil), če bi ga potrebovali.

Končno ste naprošeni sprejemati in pospeševati vsa naročila posameznih kmetovalcev, sprejemati na znanje njih težnje in potrebe ter obvestiti o tem Zvezo, da bo zamogla ukreniti pravočasno vse potrebno. Blagovolite razun tega obvestiti kmetovalce, da ima Zveza od vlade na razpolago obširna denarna sredstva in se zato nahaja v stanju dobavljati potrebščine po najugodnejših cenah ali dovoljevati ugodnosti odplačevanja.

Z združnim pozdravom!

Nagla vožnja v Amerike in v Avstralijo
z novimi velikimi brzoparniki.

Prihodnje vožnje iz Genove:

„Conte Grande“ - „Conte Biancamano“
Iz Genove v New York v 9. dneh.

„Conte Rosso“ - „Conte Verde“

„Principessa Maria“ - „Principessa Giovanna“
Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

„Principe di Udine“ - „Maria Cristina“
Iz Genove v Avstralijo v 37. dneh.

Vsi parniki so preskrbljeni z brzojavom „Marconi“ — električno razsvetlavo — izvrstno kuhinjo in največjim komfortom. Tretji razred ima udobne kabine z 2, 4 in 6 posteljami dostojno opremljenimi, prostorne jedilne dvorane — dvorane za kadilce — dvorane za dame — mostove za sprehanje — kopelji — kino.

Pojasnila daje zastopnik LLOYD SABAUDO
F. ROSICH, GORICA, Via Contavalle št. 4 Telefon št. 3-74

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica Din. 50.000.000 Centrala LJUBLJANA Rezerve Din. 10.000.000

Podružnice in agencije: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Trst. Sezonska ekspozitura: Rogaška Slatina.

Vloge na knjižice po 4 %.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platne iz znane tovarne Regenchapf & Reymann, vrhovno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.
Blago solidno! Cene zmerne!